

ROC

Abandon

© Editura EIKON
București, Str. Smochinului nr. 8, sector 1
cod poștal 014605, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (CNCSIS)

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României

ISBN: 978-606-711-911-4

Editor: Valentin Ajder

roman

EIKON
2018

CUPRINS

1. Unsprezece	7
2. Amintire pe nevăzute	16
3. Lizette.....	23
4. Și cățeii au nume de familie	31
5. Aruncătorii de pietre.....	38
6. Cere și și se va da	45
7. Coincidențe.....	70
8. Izolare	89
9. Povești absurde	110
10. Toaca.....	139
11. A unsprezecea poruncă.....	167
Epilog	174

1.

UNSPREZECE

R. stătea pe banca cu stinghii de lemn și privea în sala de judecată. Ca la teatru, când profiți de luminile slabe, încă aprinse, și arunci ultimele priviri pe peretei înainte ca actorii să intre în scenă, trecând rapid peste ornamentele de ghips spioite cu auriu. Stătea pe o bancă lungă, vopsită într-o nuanță lucioasă de brun-roșcat. Semăna cu băncile acelea lungi de pe peroanele gărilor pe care te așezi atunci când nu ai ce face până când vine trenul. Poate de aici și sentimentul că era doar în trecere. Sau în aşteptare. Își ținea picioarele încrucișate sub bancă și, ușor aplecat în față, se sprijinea cu ambele mâini de marginea uzată. Nu era atent, deși părea că privește cu interes înspre completul de judecată. Se gândeau la cei unsprezece ani care au trecut. Atâtia au fost, unsprezece, de când devenise indezirabil ca tată în ochii judecătorilor. De fapt în ochii judecătoarelor, pentru că până acum a avut parte doar de femei judecător. R. se întreba deja dacă nu cumva așa se poartă în instanțele inferioare, unde sunt judecate cauze banale. Ca a lui. Totodată se întreba dacă nu există vreo legătură, cât de mică, între faptul că i se respingeau constant cererile de a primi dreptul legal de a fi parte

la creșterea și educarea copilei lui și faptul că cele ce decideau excluderea lui erau femei. Era conștient că acest gând era foarte misogyn, dar R. chiar nu putea exclude cu totul bănuiala că era considerat din oficiu vinovat doar pentru că era bărbat. Iar bărbații sunt cei care ies cel mai bine dintr-un divorț, mamele rămânând cu povara. Cel puțin, acesta era clișeul pe care îl auzea mereu de la alții care trecuseră prin cauzele unui divorț în care erau implicați și copiii. Chiar să nu existe nicio tentație din partea judecătoarelor să simpatizeze cu mama? Ar fi fost ilegal, dar foarte uman și prin urmare deloc imposibil. Ar mai fi putut exista și o altă explicație. Să existe cineva care să intervină din umbră ori de câte ori R. își cerea drepturile de tată pe căi legale. O posibilitate pe căt de ilegală, pe atât de probabilă într-o țară ca aceea în care trăia el. Doar oamenii adoră să pună o vorbă bună atunci când au un interes.

— Cauza 7, Abandon de familie. Vă rog să vă apropiați și să vă identificați cu un act.

În toți acești unsprezece ani, el s-a adresat mereu judecătoarelor cu o singură rugămintă: să-i îngăduie să fie în continuare tată, chiar dacă soț nu mai era. Era ușor prețios când formula această cerere, întrucât își imagina că puțină teatralitate va ajuta la obținerea unei sentințe frumos formulate. Își făcuse chiar și o lozină pe care îi plăcea să-o repete în sala de judecată la fiecare înfațisare: „eu nu am divorțat de copilul meu”. Acum, era pentru prima dată în unsprezece ani când nu avea parte de o judecătoare, ci se afla în fața unui judecător. Iar acesta îl privea eminamente instituțional, exact ca pe

un dosar, așa cum se cuvenea. E doar un fel de a spune că-l privea pentru că se întorcea pe rând, cu importanță, spre cei de pe același podium cu el, le cerea părerea și aceștia se ridicau pe rând în picioare și-l aprobau. Iar el, cu aprobatarea lor, dicta calm și solemn unei grefiere ce se străduia să nu omită nimic din concluziile sale. Către R., inculpatul penal, se îndrepta doar la finalul paragrafelor dictate, cât să-l întrebe:

— Ati înțeles, da?

La început, R. doar dădu din cap aprobator, dar judecătorul insistă să audă un răspuns afirmativ.

— Da, da, onorată instanță, am înțeles.

— Și aveți întrebări?

— Nu. Nu mai am nicio întrebare. După unsprezece ani, nu mai am nicio întrebare. Nedumeriri încă am, dar întrebări pe care să le adresez instanței nu mai am.

De fapt, R. nu a mai rostit ultima parte a răspunsului, doar l-a gândit. Nici judecătorul nu a insistat să audă mai mult și mai în detaliu. Confirmarea scurtă, urmată de tacere se pare că a fost suficientă. Mesajul fusese recepționat. Așa că dictă mai departe grefierei.

Unsprezece ani nu pare un timp prea îndelungat pentru un om normal. Adică un om ca aceia care își fac planuri normale legate de viețile lor. Unde vor locui peste unsprezece ani, la ce școală va merge copilul peste unsprezece ani, dacă o să-și schimbe mașina, măcar o dată, în unsprezece ani. Trebuie terminată camera copilului până face unsprezece ani. Planurile normale, ale unui om normal, sunt ceva normal. Sunt atât de normale încât oamenii nici nu se mai gândesc la ele. Doar

le gândesc și apoi trăiesc și le înfăptuiesc pur și simplu. Atât sunt de normale. Dar și-ar putea închipui cineva cum e să nu ai planuri? Nu în sensul de a nu planifica lucrurile pe care vrei să le faci într-o atare perioadă din viața ta, ci pur și simplu să nu știi că există această variantă de a trăi. Posibilitatea de a te gândi la ceea ce ai dori să îți se întâmpile iar apoi... chiar să faci să îți se întâmpile. Care om nu ar dori să-și amintească la vîrsta maturității de planurile copilăriei pe care și le făcea cu banii strânși în pușculiță? Să-și amintească cum strânea măruntișul, toti bănuțiile cu care venea de la magazin, restul primit după ce își cumpăra înghețată. Să cum într-o zi, pe covorul pe care nu eravoie să faci cioburi, a spart pușculiță, cu mami și tati, ca să numere bănuțeii. Pentru că plănuise să meargă de ziua cățelului la magazinul de animale mici să-i cumpere zgardă și minge țiuitoare după care să alerge prin curte.

— Înțelegeți ce acuzații vi se aduc?

Nu, nu înțelegea deloc. Chiar își exasperase avocatul cu stoicismul lui în a pretinde că nu-și neglijase fiica în toți acești unsprezece ani. La urma urmei, apărătorul își lăua banii ca să-l asculte și să-i dea dreptate. E adevărat că nu doar pentru asta, ci și pentru a instrumenta apărarea în fața instanței de judecată, dar acesta era doar un detaliu pentru R. El avea nevoie în primul și în primul rând să audă de la cineva avizat că nu era nebun, pentru că acum nu mai era sigur. Doar un dezaxat este capabil să-și abandoneze copiii, iar el știa sigur-sigur că nu făcuse acest lucru. Ca atunci când mai mulți îți spun că ești beat, iar instinctul îți spune că ai face bine să te duci să te culci.

Iar el așa făcuse. S-a dus cuminte într-un colț și s-a gândit bine de tot. La tot „Nu, nu mi-am abandonat copilul. Nu sunt nebun. Cum s-o părăsesc pe Cherry?” Așa o alinta el pe fata lui, Cherry, pentru că era născută în luna cireșelor. I-a și cumpărat o mică livadă de cireși, în apropierea orașului, din niște bani moșteniți de la tatăl său. Un teren destul de greu accesibil, dar totuși o livadă de cireși. I-a donat-o lui Cherry la divorț, deși avea doar șase ani. „Trebuie să fie o greșală, o neînțelegere. Trebuie să mă explic mai bine. Vor înțelege că e o greșală la mijloc. Doar și ei au copii, ca toată lumea”. Să mai erau și toți prietenii și cunoșcuții, rudele, educatoarele, profesorele, părintele de la Biserică, mai era și unchiul de-al doilea, vărul dulce al mamei lui Cherry care era chiar Judecător la Tribunalul din oraș, nașii de botez, până și fosta soacrä, cu toții știau că Cherry a lui îi era cusută pe inimă. Îi sunase pe atâția la trei noaptea din holul maternității să le spună „avem o fetiță”. Exact așa simțise, că „avem o fetiță”, cu toții. Pentru că era atât de bucuros, încât avea o bucătică de dat fiecăruia din această fericire. Asistase la nașterea ei, cu fascinație și emoție copleșitoare și fusese primul care îi văzuse vârful creștetului la venirea pe lume. Așa îi plăcea să-și rememoreze prima întâlnire cu suflețelul lui. Nu s-a vindecat niciodată de această amintire.

Trebuia să fie o greșală, doar știa atâta lume adevărul.

— Da, onorată instanță, mi s-a explicat.

Există întrebări la care nu-ți poți răspunde decât după ce au trecut, de exemplu, unsprezece ani. Oare voi mai

iubi la fel și peste unsprezece ani? Cum mă voi înțelege cu copilul meu peste unsprezece ani? Voi mai fi peste unsprezece ani? Voi mai avea și alți copii? Voi bea oare o cafea cu fiica mea, la o terasă în centru, peste unsprezece ani? Cine va plăti cafeaua? Mai ales ultima întrebare avea reverberații tulburătoare în inima lui R. Pe când avea vreo șaisprezece-șaptesprezece ani, de fapt cam șaisprezece ani și jumate, pentru că era vară, iar el era născut iarna, venise să-l vadă tatăl său, care locuia într-un oraș destul de îndepărtat. Trebuia să călătorească opt-nouă ore cu trenul și să-l schimbe într-o gară dezolantă de unde lăsa legătura spre orașul lui R. Micul nod de cale ferată avea un nume foarte prietenos, ca și cum îți-ai alinta un verișor dulce. Tot ce puteai face ca să treacă timpul mai repede, era să stai pe o bancuță cu stinții de lemn, brun-roșcată, cu marginile uzate de mâinile tuturor celor ce s-au bălăngănit pe ea în așteptarea trenului de legătură. Tatăl său venea rar pe la el, deși avea multe rude în orașul lui R. Îl așteptau mereu cu un platou cu salam sau o ciorbă și cu facturile neplătite. Iar el le plătea. Doar erau ai lui, nu așa era normal? De fapt, e greu de spus dacă era normal, dar bine era cu siguranță. De la un moment dat a rărit mult vizitele în orașul lor și al lui R. Nu pentru că nu mai dorea să plătească, dar se simplificase mult transferul de bani în anii din urmă. Metodele erau mai moderne și mult mai rapide. Așa că nu mai stătea atât de des pe bancuță din gara cu nume de verișor dulce în așteptarea legăturii. Mergea în orașul lui la bancă, iar transferul dura câteva minute. De când crescuse R., tatăl său mai avea de făcut încă un transfer, pe lângă celelalte facturi pentru care trimitea bani. Era vorba de banii de

buzunar pentru fiul său. R. îl suna mereu și îi explica cu lux de amănunte ce și de ce voia să-și cumpere, doar era deja băiat mare și avea planuri. Iar tatăl său îi trimitea, punând totdeauna mai mult, doar pentru plăcerea de a-l auzi cum îi justifică, cu explicații elaborate, fiecare lucru de care avea absolută nevoie: un briceag, un set de mingi de ping-pong, o frângie din cele rezistente pentru că avea de legat ceva de o ramură mai groasă din curte, ventile pentru bicicletă. Dar nu uita să-l asigure întotdeauna că și economisește. Iar tatăl său plusa mereu cu ceva extra, pentru economii bineînțele. Iar în vara aceea, R. a putut să-i și demonstreze că a economisit. L-a așteptat la gară și au mers împreună cu tramvaiul până în centrul orașului. R. avea un bilet de călătorie cu două capete valabile. Așa că tatăl său nu a trebuit să-și cumpere bilet. A compostat R. biletul lui la ambele capete. Pe vremea aceea nu-i trecuse încă prin cap să bea cafea, dar știa că tatăl său venea mereu obosit și flămând de pe drum și își dorea în primul rând o cafea fierbinte și liniștită. Cel puțin așa credea întrucât întotdeauna când îl aștepta în geam, să apară în fața casei unde locuia cu bunicii, tatăl său îl suna din gară și îi spunea că era obosit și îi era foame și că o să se întâlnească mâine-poimâine în oraș la o cafea. R. era mereu dezamăgit de acel telefon, dar măcar tata era în orașul lui. Nu și-a dat seama decât mult mai târziu că, de fapt, tatălui său îi era groază de refuzul de a fi lăsat să-l întâlnească. Îl suna din gară sperând să audă „lasă tată, că vin să ne vedem în parc, doar e numai peste drum de noi”.

Tramvaiul care vine de la gară oprește și astăzi, ca și atunci, chiar la parc. La șaisprezece ani jumate, după

unsprezece ani de la divorțul părinților, R. l-a invitat pe prietenul lui, aşa îi plăcea să-i spună tatălui său, la un restaurant în centru. Au mers împreună cu tramvaiul. Totul pe banii din economii.

— Înțelegeți că fapta de abandon de familie este faptă penală?

Telefonul îi vibra scurt în buzunar. Se întoarse pe jumătate și citi rapid mesajul. Era de la Cherry.

„Tati, vii să mă iei de la școală? Ies la unu.” Trebuia să răspundă. Îi promisese că o duce la ora de engleză după școală, doar să-i spună exact la ce oră iese.

„Da, sigur. Sunt la Tribunal.”

„OK. Sună-mă când termini. Pup.”

— Vă sugerez să tratați cu seriozitate situația în care vă aflați. Vă rog să vă închideți telefonul mobil.

— Îmi cer scuze, onorată instanță, era fiică-mea. Trebuie să o iau de la școală.

— Vă reamintesc că vă aflați aici pentru săvârșirea infracțiunii de abandon de familie, care este faptă penală, iar fiica dumneavoastră este partea vătămată. Și reclamantă prin tutorele ei legal, mama minorei.

Trebuia să evite traficul de la ora prânzului. Este ora la care toți corporații și angajații instituțiilor de stat, inclusiv angajații Tribunalului, ies în pauza de masă. Iar unii fac o pauză substanțială, preț de un drum cu mașina până la Mall. Dacă nu ajungea la școală până pe la ora unu, unu și un sfert, risca să se împotmolească în aglomerația orașului. Profesoara de engleză locuia într-un capăt al orașului și le lua întotdeauna o veșnicie

să străbată aglomerația. Dacă aveau timp, se opreau pe drum să mănânce ceva și să povestească despre băieți sau haine. Ce nu mâncau luau la pachet, dar nu pentru mai târziu, ci pentru cățeii pe care îi aveau împreună. Doi acasă la R. și alți doi acasă la Cherry, adică la domiciliul tutorelor legal.

Unsprezece ani. Atât petrecuse înfruntând continuu una din angoasele lui cele mai mari, Tribunalul. Copil fiind, și-l imagina ca pe un fel de heleșteu greu miroitor, negru, plin de broaște orăcăitoare nevăzute și hulpave. Mâncă oameni, pe oricine se încumeta să intre în apele lui unsuroase dar, cel mai mult și mai mult, broaștelor le plăcea să mănânce părinți. Părinții lui intraseră până în gât în nămolul heleșteului și nu au mai ieșit vîi de acolo. I-au mâncat broaștele flămânde. Iar R. era mult prea mic și slab pe vremea aceea ca să-i poată salva. De atunci a rămas cu o frică viscerală de Tribunal. Înghiętea părinți.

Și iată că, de unsprezece ani, trebuia să înfrunte frica lui cea mai mare. Își jurase că nu va călca niciodată într-un tribunal. Dar de ce ți-e frică nu scapi. R. se simțea în acel loc ca într-un cimitir cu gropi comune unde erau îngropăți de-a valma părinți care divorțaseră. Intrând în Tribunal, se simțea ca și cum ar fi venit la locul de îngropăciune al părinților lui, căutându-i aşa cum și-i amintea înainte să-i înghită heleșteul și să-i mănânce broaștele nesătule.

2.

AMINTIRE PE NEVĂZUTE

Pe vremea când ruptura dintre părinții lui putea fi încă reparată, indiferent dacă era vorba să se pună doar un fermoar sau să se coase de tot la loc, R. și-a vizitat pentru prima și ultima dată bunica din partea tatălui. La ea acasă, în sat. Își amintea foarte clar acea scurtă vizită. Drumul neasfaltat ieșea din drumul principal și o lă roată după câteva dealuri. Apoi, când dâra de praf din spatele mașinii era suficient de lungă încât primele rotocoale iscăte să apuce să se aşeze la loc pe drum, tatăl său a anunțat vesel:

— Am ajuns. Suntem în centru.

Se referea, desigur, la centrul satului. O coloană de piatră veche de pe vremea nu știu cărui eveniment istoric, marca mijlocul unui rotocol de țărână în care se termina drumul. De acolo, pornea doar un fel de cărare care după ce trecea printre câteva case gri, se înfundă într-un deal cu pruni.

— Ce e aici, tată?

— Aici e casa bunicii tale. E în centrul satului. Nu seamănă cu centrul orașului nostru, dar totuși, uite, aici e poșta, primăria și dispensarul. În centru. Nu e mare

satul, doar câteva zeci de case. De aici am plecat eu la școală și cumva de aici te tragi și tu. Pe jumătate.

— Care jumătate?

— Ha-ha, jumătatea care pune întrebări. Hai, jos din mașină.

O curte mare, în spatele unui gard abandonat, stătea în fața unei case ciudate. Cu o cușmă mare, țuguiată, în loc de acoperiș și cu niște trepte de piatră care lui R. i s-au părat atunci la fel de vechi precum coloana de piatră din centru, casa lu' mămica Genica sprijinea baza unui deal, apărată de câteva cîrduri de găini și rațe. Era și normal să nu aibă nevoie de garduri prea solide.

Toată lumea îi spunea mămica Genica, nu cum ar fi fost corect, mămica Eugenia. Așa o chema, Eugenia. Dar cu un soi de alint practicat de toți ai casei, își lăbărtau gura pronunțând mămica. Asta i s-a părat tare ciudat lui R., așa că s-a încruntat și a băgat bărbia în piept când i s-a spus că așa era numele bunicii lui și l-au îndemnat să strige de afară. Dar celălalt nume i s-a părat genial. Așa că, după ce a urcat scările acelea de piatră, foarte vechi, s-a sprijinit cu mâna de tocul vechi, vopsit al ușii și a strigat tare, tare:

— Geniiiiicaaa!

O voce caldă, slabă, care pronunța vorbele ca bulgării de râs, ușurel, l-a chemat atunci în casă.

— Tu ești, măi năzdrăvane? Măi băiatule, de când te așteptam, să te cunoască și bunica. Haide, hai înăuntru, hai la bunica!

R. nu a înțeles de ce-l invita în casă doar o voce și nu chiar bunica în carne și oase, dar totuși a intrat. Acea amintire avea s-o poarte cu el pentru tot restul vieții.